

Lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: STM010:00/2015

Toiminnallisten häiriöiden hoidon järjestäminen

Pidämme tervetulleena sitä, että tulevaisuudessa halutaan kiinnittää enemmän huomiota vaikeiden kroonisten sairauksien diagnostiikkaan sekä hoidon ja kuntoutuksen kehittämiseen. Hoitojärjestelmän kehitys ja vastuiden jako sairaanhoitopiireittäin ja osaamiskeskuksien perustaminen vaatii myös lisää resursointia.

Haluamme kuitenkin tuoda esille huolestumme siitä, että työryhmä esittää hyvin yksipuolista näkemystä kroonisista sairauksista. Työryhmässä on paljon mm. vakuutusjärjestelmän eri edustajia, joiden taustaintressit vaikuttanevat näkemyksiin asiassa, jossa kuitenkin nimenomaan intressipiireistä riippumaton, puolueeton näkemys on välttämätöntä.

Työryhmä on niputtanut yhteen kirjavan joukon erilaisia sairauksia ja oireyhtymiä ja on päättänyt nimittää niitä toiminnallisiksi häiriöiksi. Monille esitetyille oireiloille löytyy kuitenkin selittävä tekijä, eli oireet eivät ole lääketieteellisesti selittämättömiä oireita, kuten työryhmä väittää.

Haluamme erityisesti nostaa esille ympäristöherkkyys sairaudet ja sairastuneiden tilanteen. Ihmettelemme suuresti, miksi tälle kasvavalle potilasryhmälle ei edelleenkään myönnetä sosiaaliturvaa. Tämä käytäntö on räikeässä ristiriidassa perustuslain kanssa ja se tulee korjata välittömästi.

Ympäristöherkkyys sairauksiin kuuluvat:

- Kosteus- ja homesairaus
- Monikemikaaliyliherkkyys
- Sähköyliherkkyys ja valoyliherkkyys
- Infraäänien aiheuttama oireyhtymä

Esitettyssä dokumentissa on liikaa korostettu, että oireilu johtuu potilaiden pelosta ja huolestuneisuudesta. Tämä tulkinta edustaa vakuutusyhtiöiden linjaa. On myös väärin ajatella, että hoitojen painopisteenä on oltava monenlaiset psykologiset hoidot ja potilaiden rauhoittelu.

On useita tapauksia, joissa on todettu sairastumisen johtuneen työpaikan olosuhteista, mutta vakuutusyhtiöt ovat evänneet korvaukset. Näin on menetelty, vaikka syy-yhteys on selvästi pystytty osoittamaan. Lain mukaan sairaus voidaan korvata ammattitautina, jos sairauden syy-yhteys työn sisältämään laissa määritellyn altistavaan tekijään on osoitettavissa riittävällä todennäköisyydellä. Ammattitauti on sairaus, joka on todennäköisesti aiheutunut työssä esiintyvistä fysikaalisista, kemiallisista tai biologisista tekijästä. Tästä on malliesimerkinä Kokkolan ja HUS:n kättilöiden tapaukset. Kaikki oikeusasteetkin totesivat Kokkolan tapauksessa, että työkyvyttömyyteen johtaneet sairaudet ovat johtuneet työpaikan olosuhteista. Siitä huolimatta korkein oikeus eväsi korvaukset vakuutusyhtiön perustelujen pohjalta kuulematta kättilöitä.

Altistuminen kosteus- ja homebakterioille on hyvin tärkeä tekijä monien ns. toiminnallisten häiriöiden kehittämisessä. Dokumentissa oireet on ripoteltu eri lääketieteen alojen välille. Todellisuudessa nämä oireet, joita työryhmä kutsuu toiminnallisiksi häiriöiksi, ovat monesti kosteus- ja homesairauden ilmentymä.

Ympäristösairaudet, toisin kuin työryhmä väittää, ovat hankittuja sairauksia, jotka kehittyvät, kun elimistö altistuu pitkäaikaisesti tai voimakkaasti home- ja kosteusvaurion seurauksena muodostuvalle mikrobistolle. Siten on väärin väittää, ettei löydy selittäviä tekijöitä tai että oireet ovat lääketieteellisesti selittämättömiä.

Ihmettelemme työryhmän esittämää referenssilistaa ja tarkoituksenhakuisuutta erottaa ympäristötekijät potilaiden kokemista oireista. Tämä menettely poistaa viranomaisilta vastuun tarjota lainmukainen terveellinen asuin- ja työympäristö.

Mielestämme painopiste ongelmien ratkaisussa tulee olla:

1. Terveiden kiinteistöjen rakentaminen, oikeaoppinen kiinteistöjen huolto ja valvonta.
2. Pitää kehittää puolueetonta tutkimusta, jossa selvitetään sairastumisen mekanismeja.
3. Pitää panostaa lääkäreiden koulutukseen, tehdä poikkilääketieteellistä tutkimustyötä ja hoitaa potilasta holististen periaatteiden mukaisesti.
4. Lisätä läpinäkyvyyttä, objektiivisuutta ja avoimuutta mm. kosteus- ja homesairauden syiden ja seurauksien käsittelyssä.
5. Tarjota sisäilmasta sairastuneille potilaille sosiaaliturvaa, koska turvattomuus lisää heidän stressiä ja näin ollen ylläpitää oireistoa.

Yhteenvedoksi toteamme, että ympäristöherkkyysairauksia ei ole käsitelty dokumenttiluonnoksessa riittävästi kliinisellä asiantuntemuksella. Tämän potilasryhmän osalta Suomi rikkoo oikeusvaltiolta vaadittavia normeja. Sosiaaliturva ja lääketieteellisiin tosiasioihin perustuvat tutkimukset ja hoidot tulee korjata välittömästi.

Perussuomalaiset r.p.

Iso Roobertinkatu 4
00120 Helsinki